

оточення. Вона охоплює низку життєвих навичок (компетентностей), що сприяють здоровому способу життя [1, с. 30].

Саме волонтерську здоров'язбережувальну діяльність як перспективну інноваційну форму позааудиторної роботи (проведення оздоровчо-розвивальної, корекційної та рекреаційної роботи) дослідники, теоретики та практики називають ключовою складовою у справі ефективного формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді.

Прикладом системної організації та проведення цілого спектру заходів, спрямованих на формування здоров'язбережувальної компетентності, є волонтерська діяльність Студентської соціально-психологічної служби Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини [3].

Отже, одним із пріоритетних напрямів подолання нинішньої ситуації є створення таких умов у вищих закладах освіти, які сприятимуть формуванню фізично, психічно, духовно та соціально здорової особистості. Одним із важливих завдань вищої школи є залучення молоді до культури здорового способу життя, формування у студентів ціннісних орієнтацій у галузі здоров'я, формування у них здоров'язбережувальної компетентності, зокрема у процесі волонтерської діяльності.

Список використаних джерел

1. Антонова О., Поліщук Н. Здоров'язберігаюча компетентність особистості як наукова проблема (аналіз поняття). *Вища освіта у медсестринстві: проблеми і перспективи*. Житомир: Полісся, 2011. С. 27–31.
2. Лях Т. Л. Соціально-педагогічна діяльність студентських волонтерських груп: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05. Київ, 2009. 20 с.
2. Студентська соціально-психологічна служба УДПУ імені Павла Тичини. URL: <https://fspo.udpu.edu.ua/%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b5>

Олена Поліщук

ДО ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Різка зміна способу життя людей в умовах пандемії COVID-19 не відмінила їх поточних проблем. Тим більше тих, які мають вплинути на всю подальшу долю. Грамотний підхід щодо вибору професії в такій ситуації став надзвичайно актуальним. Пандемія лише послужила детонатором для виникнення підвищеного інтересу до різноманітних онлайн-платформ для навчання, саморозвитку та професійного самовизначення.

В основі профорієнтаційної діяльності, як і будь-якої системи, повинні лежати принципи: системний, аналітико-діагностичний, маркетин-

говий, програмно-цільовий. Найважливішим є принцип: коли в проф-орієнтаційній роботі професійної освітньої організації беруть участь всі суб'єкти освітнього простору. Відтак, великого значення набуває професійна, інформаційна компетентність учасників профорієнтації.

Умовами успішної профорієнтаційної діяльності являється матеріальна база; співпраця із роботодавцями, соціальними партнерами, адміністраціями шкіл міста, району і області (заклучення договорів про спільну профорієнтаційну діяльність), батьками учнів; забезпечення спеціальною і періодичною літературою профорієнтаційного напрямку.

З одного боку, сьогодні обрати спеціальність і майбутню професію стало легше, оскільки існують програми профорієнтації, а на старшокласників не тисне відповідальність вибору спеціальності на все життя, оскільки вважається нормою змінювати сферу діяльності через кожні 10–15 років і освоювати нові професії.

З іншого боку, мало хто із старшокласників з упевненістю готовий сказати, ким він хоче працювати хоча б в найближчі роки, більшість переживає проблему вибору під час отримання професійної освіти. Молодь часто не має уявлення про реальну трудову діяльність і розчаровуються в своїх очікуваннях.

На основі досвіду Центру психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт» ми виокремили найбільш поширені проблеми, з якими зустрічаються старшокласники:

1. Неусвідомлена компетентність. Близько 70 % школярів страждають неусвідомленою некомпетентністю. Такий стан характеризується у людини, яка не уявляє, чим можна було б займатися в майбутньому, і не вважає за потрібне обирати професію. Такі люди ризикують обрати невірний професійний шлях, і відповідно почувати себе «не на своєму місці». Старшокласники відносяться до роботи як до певного зобов'язання. Сучасні старшокласники не вважають кар'єру – сферою, де вони можуть реалізувати свої особистісні якості. Таке трапляється, коли поряд немає людини, яка пояснить нюанси вибору професії, допоможе сформулювати бачення свого майбутнього.

2. Віра в те, що в інтернеті можна заробити, не докладаючи зусиль. Покоління Z часто виявляють бажання бути інфлюенсерами в соціальних мережах, створюючи та публікуючи дописи про своє життя і власні погляди. Таке заняття дозволяє заробляти на рекламних проєктах. Для такої роботи зазвичай не потрібно розвивати професійні навички і комунікативні здібності, аби налагодити спілкування в команді однодумців.

3. Низька поінформованість. Сучасні діти отримують у школі замало інформації про професії, але разом з цим активно цікавляться роботою близьких та знайомих. Мало тих, кому все одно ким бути. Майже у всіх є яскраво виражені вподобання. Не багато шкіл пропонує учням позакласні активності, крім предметних олімпіад. Щоб стати учасником

театру, хору, спортивної секції, необхідно пошукати кружки і студії, а для цього необхідно мати усвідомлене рішення дитини і допомога батьків. Важливо завчасно знайомитися з різноманітними спеціальностями, зокрема, шляхом відвідування днів відкритих дверей у закладах вищої освіти та різноманітних компаніях.

4. Схильність до впливу середовища. Інколи, діти стають заручниками уявлень власних батьків і найближчого оточення щодо правильного вибору професії і отримання вищої освіти. Значна кількість дітей в тій чи іншій мірі готові довіритися близьким людям під час обрання місця навчання або роботи. Вони вважають, що сім'я та друзі допоможуть їм із пошуком роботи. Однак, сучасні старшокласники не можуть повністю поклатися на досвід своїх батьків, оскільки люди старшого покоління отримували освіту, будували кар'єру і сім'ю в інших соціально-економічних умовах.

5. Необхідність вийти на роботу або відсутність грошей для опанування бажаної професії. Комуś заважають недостатньо високі оцінки, комуś необхідно працювати вже з дев'ятого класу. Не у всіх є можливість оплатити навчання. Саме такі випускники намагаються всетаки вступити до закладу і паралельно працювати. Щоб бажання здійснилося, необхідно якомога більше працювати і дізнаватися корисної інформації. Профорієнтаційна діяльність розширює кругозір і змінює погляд на речі, які раніше здавалися зрозумілими самі по собі. Хтось зрозуміє, що шлях до вищої освіти прокладається не тільки через золоту медаль в одинадцятому класі. Інші відмовляться від цієї ідеї, тому що отримати цікаву роботу можна і після коледжу.

Викладений матеріал дозволяє зробити такі висновки: вимоги, які ставляться до фахівців різних сфер професійної діяльності з кожним роком зростають. Необхідність бути конкурентоздатним на ринку праці сьогодні надзвичайно важливо, і тут вагоме значення відіграє зроблений правильний вибір професії ще на етапі закінчення школи. Вміння та навички, якими володіє майбутній фахівець певної професії, у тому випадку, коли професія обрана за вподобаннями, буде приносити користь як суспільству, так і задоволення особистості. А це, у свою чергу, гарантія того, що такий майбутній фахівець буде продовжувати самовдосконалюватися, підвищувати професійну компетентність, і відповідно, стане хорошим фахівцем, професіоналом своєї справи.

Список використаних джерел

1. Центр громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://phc.org.ua/> (дата звернення: 15.03.2021).
2. Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 15.03.2021).